

รายวิชา การออกแบบและเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว22105

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง ระบุปัญหา

ครูผู้สอน ครูเจนจิรา โคตรวงศ์

ครูณัฐพล โคตรวงศ์

ระบุนโยบาย

ทบทวน

กิจกรรม

การสรุปกรอบของปัญหาโดยใช้คำถาม 5W1H

5W1H เป็นเทคนิคการวิเคราะห์รูปแบบหนึ่ง ด้วยการใช้ทักษะการตั้งคำถาม ใช้เพื่อการจำแนกองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือปัญหา การตั้งคำถาม 5W1H ประกอบด้วย

ตัวอย่างการเขียนกรอบของปัญหาโดยใช้คำถาม 5W1H

ปัญหาที่เลือก

ขยะล้นถัง

ปัญหาขยะในโรงเรียน	สาเหตุของปัญหา
1. ขยะล้นถัง	คนที่ทิ้งขยะมาก ถังขยะไม่เพียงพอ ไม่มีเจ้าหน้าที่นำขยะไปทิ้งหรือเว้นช่วงเป็นระยะเวลานาน
2. ขยะส่งกลิ่นเหม็น	มีขยะเปียกอยู่ในถัง
3. แมลงวันตอมถังขยะ	ขยะเปียกส่งกลิ่นให้แมลงวันตอม

เลือกปัญหามา 1 ปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ไขจากนั้นใช้คำถาม 5W1H มาวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำไปสู่การเขียนสรุปกรอบของปัญหา

ปัญหาที่เลือก “ขยะล้นถัง”

5W1H	ปัญหาขยะล้นถัง
What (อะไร)	- ขยะมีปริมาณมากจนล้นออกมาจากถัง
Who (ใคร)	- ทุกคนในโรงเรียนที่ทิ้งขยะ หรือมีส่วนในการทำให้เกิดขยะ (รวมถึงแม่ค้าที่เป็นผู้ขายและนักเรียนที่เป็นผู้ซื้อ) - ผู้ที่ต้องการแก้ปัญหา

ปัญหาที่เลือก “ขยะล้นถัง”

5W1H	ปัญหาขยะล้นถัง
Why (ทำไม)	<ul style="list-style-type: none"> - ขยะมีปริมาณมากเกินไป - ถังขยะมีขนาดเล็กเกินไป - ขยะบางชนิดมีปริมาตรหรือพื้นที่ว่างด้านใน ทำให้มีที่ว่างในถังขยะ เช่น ขวด หรือแก้วพลาสติกเปล่า

ปัญหาที่เลือก “ขยะล้นถัง”

5W1H	ปัญหาขยะล้นถัง
When (เมื่อใด)	- การทิ้งขยะเกิดขึ้นทุกช่วงเวลา แต่จะมีปริมาณมากที่สุด คือ ช่วงพักกลางวัน
Where (ที่ไหน)	- ที่ตั้งถังขยะบริเวณลานที่นั่งพักผ่อนใกล้โรงอาหาร
How (อย่างไร)	- หาวิธีการลดปริมาณของขยะ เพื่อเพิ่มพื้นที่ของถังขยะ

สรุปเป็นกรอบของปัญหา โดยใช้รูปแบบการเขียน ดังนี้

“ (ผู้ที่จะเป็นคนแก้ปัญหาหรือผู้ใช้ผลของการแก้ปัญหา)
ต้องการ..... (ผลลัพธ์ที่ต้องการ)
เพื่อ..... (ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากปัญหา) ”

How

ต้องการหาวิธีลดปริมาณของถังขยะประเภทขวดพลาสติก

What

Where

ในถังขยะที่มีมากจนล้นออกมานอกถังบริเวณลานที่นั่ง

Why

พักผ่อนใกล้โรงอาหารเพื่อให้มีที่ว่างในถังมากขึ้น

Who

ทำให้เพื่อนนักเรียนคนอื่นสามารถทิ้งขยะลงในถังได้

When

โดยเฉพาะในช่วงพักกลางวันที่มีการทิ้งขยะมาก

สรุปในชั่วโมงที่แล้ว

การระบุปัญหาหรือความต้องการ
ในชุมชนหรือท้องถิ่นจะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์
ของปัญหา โดยการใช้คำถาม 5W1H
จากนั้นสรุปเป็นกรอบของปัญหาที่ชัดเจน
เพื่อให้สามารถระบุและแก้ปัญหาคือตรงจุด

คำถามชวนคิด

นักเรียนยกตัวอย่าง

การใช้คำถาม 5W1H

กับสถานการณ์อื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา
และสรุปกรอบของปัญหา

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

คำชี้แจงของกิจกรรม

ให้นักเรียนอภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่ครูกำหนด ได้แก่ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง ในตัวอย่างเมื่อต้นชั่วโมง โดยการใช้คำถาม 5W1H แล้วเขียนสรุปเป็นกรอบของปัญหาเพื่อให้สามารถหาวิธีแก้ปัญหาคได้ตรงจุด

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

สมาชิกภายในกลุ่ม

1. ชื่อ	เลขที่
2. ชื่อ	เลขที่
3. ชื่อ	เลขที่
4. ชื่อ	เลขที่

คำชี้แจง

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนอภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่ครูกำหนด ได้แก่ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง ในตัวอย่างเมื่อต้นชั่วโมง โดยการใช้คำถาม 5W1H แล้วเขียนสรุปเป็นกรอบของปัญหาเพื่อให้สามารถหาวิธีแก้ปัญหาคได้ตรงจุด

ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

อภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่ครูกำหนด ได้แก่ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

คำชี้แจงของกิจกรรม

ให้นักเรียนอภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่ครูกำหนด ได้แก่ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง ในตัวอย่างเมื่อต้นชั่วโมง โดยการใช้คำถาม 5W1H แล้วเขียนสรุปเป็นกรอบของปัญหาเพื่อให้สามารถหาวิธีแก้ปัญหาคือตรงจุด

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

คำถาม	รายละเอียด	วิเคราะห์จากภาพตัวอย่างสถานการณ์ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง
What (อะไร)	เกิดปัญหาอะไร	
Who (ใคร)	ปัญหานี้เกิดขึ้นกับใคร หรือใครเป็นผู้ทำให้เกิดปัญหานี้	
Why (ทำไม)	ทำไมจึงเกิดปัญหานี้	
When (เมื่อใด)	ปัญหานี้เกิดขึ้นเมื่อใด	
Where (ที่ไหน)	ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน	
How (อย่างไร)	จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร	

สรุปกรอบของปัญหา

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

ตัวอย่าง การใช้คำถาม 5W1H

คำถาม	รายละเอียด	วิเคราะห์จากภาพตัวอย่างสถานการณ์ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง
What (อะไร)	เกิดปัญหาอะไร	ขยะในแม่น้ำลำคลองเน่าเสีย ..... ส่งกลิ่นเหม็น .....

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

คำชี้แจงของกิจกรรม

ให้นักเรียนอภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่ครูกำหนด ได้แก่ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง ในตัวอย่างเมื่อต้นชั่วโมง โดยการใช้คำถาม 5W1H แล้วเขียนสรุปเป็นกรอบของปัญหาเพื่อให้สามารถหาวิธีแก้ปัญหาคือตรงจุด

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

คำถาม	รายละเอียด	วิเคราะห์จากภาพตัวอย่างสถานการณ์ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง
What (อะไร)	เกิดปัญหาอะไร	
Who (ใคร)	ปัญหานี้เกิดขึ้นกับใคร หรือใครเป็นผู้ทำให้เกิดปัญหานี้	
Why (ทำไม)	ทำไมจึงเกิดปัญหานี้	
When (เมื่อใด)	ปัญหานี้เกิดขึ้นเมื่อใด	
Where (ที่ไหน)	ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน	
How (อย่างไร)	จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร	

สรุปกรอบของปัญหา

_____

_____

_____

_____

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

แนวคำตอบ

คำถาม	รายละเอียด	วิเคราะห์จากภาพตัวอย่างสถานการณ์ ปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง
What (อะไร)	เกิดปัญหาอะไร	ขยะในแม่น้ำลำคลองเน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็น
Who (ใคร)	ปัญหานี้เกิดขึ้นกับใคร หรือใครเป็นผู้ ที่ทำให้เกิดปัญหานี้	เกิดขึ้นกับคนในชุมชนและอาจารย์ถึง บริเวณใกล้เคียง

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

แนวคำตอบ

Why (ทำไม)	ทำไมจึงเกิดปัญหานี้	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนของประชากรและการขยายตัวของชุมชน ที่อยู่อาศัย เพิ่มขึ้น จึงทำให้ปริมาณขยะมากตามไปด้วย - การเติบโตของระบบอุตสาหกรรม โรงงาน - ทิ้งขยะด้วยความมั่งง่ายและมีวิธีกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง - ถังขยะในชุมชนอาจไม่เพียงพอ
When (เมื่อใด)	ปัญหานี้เกิดขึ้นเมื่อใด	การทิ้งขยะเกิดขึ้นทุกช่วงเวลาและสะสมมานาน จึงเกิดปัญหานี้

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

แนวคำตอบ

Where (ที่ไหน)	ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน	แม่น้ำลำคลองในชุมชน หรือบริเวณข้างเคียง ....
How (อย่างไร)	จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร	หาวิธีกำจัดขยะที่เหมาะสมและบำบัดน้ำเสีย เพิ่มถังขยะในชุมชน ....

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

แนวคำตอบ

สรุปกรอบของปัญหา

คนในชุมชนและอาจารย์บริเวณใกล้เคียง ต้องการหาวิธีกำจัดขยะที่เหมาะสมและ
บำบัดน้ำเสีย เพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคและแมลงวัน ที่เสี่ยงต่อสุขภาพอนามัย
ของคนในชุมชนรวมถึงความสะอาดและความสวยงามในชุมชนอีกด้วย

กิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

คำชี้แจงของกิจกรรม

ให้นักเรียนอภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์จาก
สถานการณ์ ไร่ข้าวโพดของคุณยายพอเพียง

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ตอนที่ 2

ให้นักเรียนอภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์จากสถานการณ์ ไร่ข้าวโพดของคุณยายพอเพียง จากนั้นร่วมกันตัดสินใจเลือกปัญหาพร้อมให้เหตุผลในการตัดสินใจ จากนั้นนำปัญหาที่เลือกได้วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้คำถาม 5W1H แล้วเขียนกรอบของปัญหา

สถานการณ์

คุณยายพอเพียงทำไร่มันสำปะหลังขนาด 200 ตารางวา มานานเป็นเวลา 10 ปี ในช่วงปีแรกๆ ได้ผลตอบแทนค่อนข้างเป็นที่น่าพอใจ แต่ในช่วง 3 ปีหลังพบว่าราคามันสำปะหลังตกต่ำลงทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงเป็นอย่างมาก คุณยายพอเพียงจึงได้พยายามหาข้อมูลจากการสำรวจและสอบถามจากเกษตรกรคนอื่น ๆ จนตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนมาทำไร่ข้าวโพดเพราะได้ผลผลิตต่อไร่ดีกว่า คุณยายพอเพียงจึงต้องการทำไร่ข้าวโพด โดยต้องการหยุดนมัสข้าวโพดให้เสร็จสิ้นภายใน 1 วัน โดยคุณยายเป็นผู้ทำไร่เองเพราะมีเงินทุนน้อย

คำถาม	รายละเอียด	วิเคราะห์จากสถานการณ์ ไร่ข้าวโพดของคุณยายพอเพียง
What (อะไร)	เกิดปัญหาอะไร	
Who (ใคร)	ปัญหานี้เกิดขึ้นกับใคร หรือใครเป็นผู้ทำให้เกิดปัญหานี้	
Why (ทำไม)	ทำไมจึงเกิดปัญหานี้	
When (เมื่อใด)	ปัญหานี้เกิดขึ้นเมื่อใด	
Where (ที่ไหน)	ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน	
How (อย่างไร)	จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร	

สรุปกรอบของปัญหา

กติกาในการนำเสนอ

- ฟังเพื่อนพูด/นำเสนองาน ไม่คุยกันในกลุ่มย่อย
- สลับบทบาทในกลุ่ม ไม่ทำหน้าที่หรือบทบาทซ้ำ ๆ
- รักษาเวลาในการนำเสนอ
- ไม่นำความคิดเห็น/คำตอบของเพื่อนไปล้อเลียน

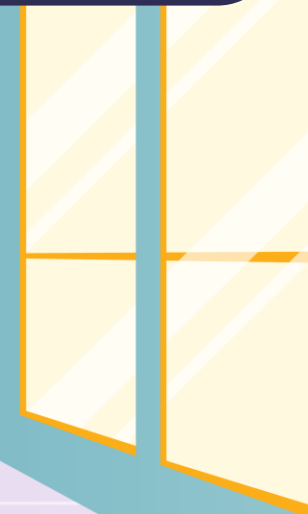

ตัวอย่างผลงาน

นำเสนอกิจกรรม

เรื่อง ระบุปัญหาและกำหนดกรอบของปัญหา

คำถามสรุป

การใช้คำถาม 5W1H

ในการกำหนดกรอบของปัญหา

มีข้อดีอย่างไร

แนวคำตอบ

ทำให้การวิเคราะห์ปัญหา
มีความละเอียด ชัดเจน
และครอบคลุมมากขึ้น

สรุปกิจกรรม

การระบุปัญหาหรือความต้องการ
ในชุมชนหรือท้องถิ่นจะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์
ของปัญหา โดยการใช้คำถาม 5W1H
จากนั้นสรุปเป็นกรอบของปัญหาที่ชัดเจน
เพื่อให้สามารถระบุและแก้ปัญหาคือตรงจุด

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง รวบรวมข้อมูล

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 2.1 เรื่อง รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
2. ใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง รวบรวมข้อมูล

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

